

[Poul Dam.]
dæmpes? Kunne man ikke snarere tænke sig, at vi var kommet så langt med dæmpningen, at der var brug for en vis stimulerende af efterspørgslen? Det er i hvert fald givet, at der i det sidste års tid har vist sig en nedgang i detailhandelen med en svigtende afsætning og dermed også en vis beskæftigelsesnedgang, som gør, at den gamle argumentation om dæmpning af efterspørgselspresset måske ikke er helt så rimelig i dag, som den har været.

Dernæst har regeringen bebudet en ekstraskat som opvejning af pristalsportionens eventuelle bortfald. Også her må man sige, at det må man se nærmere på, når det kommer. Der er jo tale om en engangsbyrde, og hvis der bliver tale om en begrænset engangsudgift for de pågældende, medens bortfaldet af dyrtidsportionen vil få betydning over en lang periode, er det et spørgsmål, om den sociale balance her er klar.

Endelig er der spørgsmålet om landbruget. Jeg har noteret mig, at regeringen agter at forhandle med landbruget om de krav, som landbruget mener at burde stille, og det kan man da ikke have noget imod. Men det kan vel nok siges, at spørgsmålet om, hvorvidt denne forhandling med landbruget nødvendigvis skal føre til kompensationer af en eller anden størrelse, foreløbig står åbent. Der er vel et . . .

Formanden: Mumlerierne bedes afdæmpet.

Poul Dam: Vi har vel endnu ikke helt sikkerhed for, at nettoresultatet for landbruget af devalueringen bliver et tab. Det er klart, at landbruget får mindre indtægter i danske kroner fra det engelske marked, men hvorledes vil landbrugets indtægter i danske kroner blive fra andre markeder? Vi må se på, hvorledes det samlede resultat bliver, før vi kan tage stilling til, om der skal gives kompensationer, og hvor store de skal være. Og i så fald, hvis de skal gives, er der jo stadig spørgsmålet: hvordan skal de gives? Det er jo slet ikke sikkert, at de former, der hidtil er anvendt, er nogle, man med rimelighed kan fortsætte med. Kunne det ikke tænkes, at man kunne finde frem til andre og nye former, der i langt højere grad fremmede rationaliseringer og produk-

tivitet, som, skal vi sige, tog meget mere hensyn til, at man i fremtiden fik et konkurrencedygtigt, levedygtigt landbrug, end at man, som tilfældet i nogen grad er i øjeblikket, så at sige konsoliderer landbruget i den form, vi har haft det hidtil? Et problem, som man måske skulle gøre noget mere ved — det var også med i statsministerens 13 punkter forleden — er landbrugets kreditproblemer. Her kan der være megen rimelighed i at gøre noget.

De punkter, statsministeren har skitseret som kortfristede foranstaltninger i denne situation, må imidlertid efter vor mening suppleres af en mere langsigtet politik. Der er en chance for, en mulighed for, at devalueringen kan blive en saltvandsinsprøjtning for dele af dansk erhvervsliv. Men denne stimulering må gøres konstant. Man må sørge for, at stimuleringen ikke blot bliver midlertidig, at den øjeblikkelige fordel ved devalueringen ikke blot strækker sig over et halvt eller et helt eller halvandet år, men at den bliver udnyttet til foranstaltninger, som kan få varig betydning. Der må føres en sådan erhvervs politik, at erhvervenes konkurrenceevne og produktivitet på længere sigt kan blive forøget, således at man, når det længselsfuldt ventede opsving i Europa kommer, har et erhvervsliv, der virkelig kan udnytte alle de muligheder, der dér findes. En statsindsats på dette område kunne jo bl. a. stille imod at nedsætte omkostningsniveauet, hvad der jo bl. a. vil ske gennem en forøget rationalisering, og jeg skal da her gerne gentage noget af det, vi plejer at sige fra vor side — jeg kan ikke se, at venstre og de konservative skal have eneret på at gentage deres gamle taler — og sige, at differentierede afskrivninger er noget, der her får betydning, herunder måske ganske særligt særlig gunstige afskrivninger for de industrier, der har muligheder for eksport. Vi må sørge for gennem en indsats at modvirke den tendens til strukturarbejdsløshed, der findes, eller rettere sagt, med dette som udgangspunkt at opbygge et nyt erhvervsliv.

Der er vel, som hr. Poul Møller også antydede, ingen tvivl om, at situationen kan give anledning til et vist inflationspres i den forstand, at man vil være interesseret i at sætte sine penge i de såkaldte realværdier og først og fremmest anbringe dem i jorden.